

Hvem skal bygge landet?

Audun Ruud
Forskningsleder
SINTEF Energi A/S

Innlegg på Energi dagene 2010
Sesjon 5
Hva er galt med kraftledninger?

■ Hardanger-debatten har skapt en monstereffekt på norsk energi- og klimapolitikk

- Hva skjer med det norsk-svenske sertifikatsmarkedet?
- Hva slags betalingsvillighet råder for norske klimatiltak?

Noen interessante observasjoner:

Hvorfor man ønsker hardangerbrua:

Den er nyttig og legger grunnlag for lokal verdiskaping!

Hvorfor man ikke ønsker hardangermastene:

De skaper bare lokale kostnader!

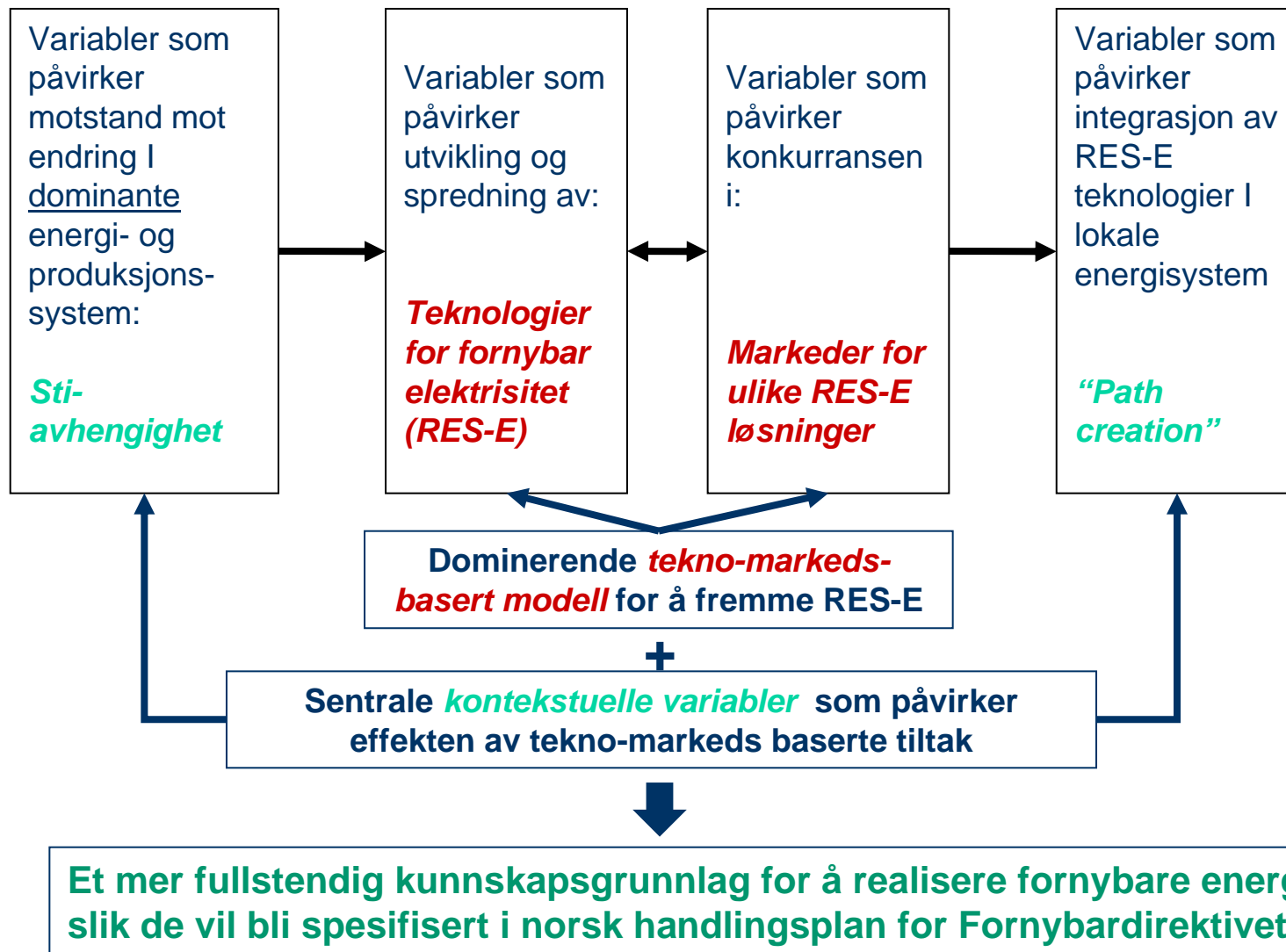
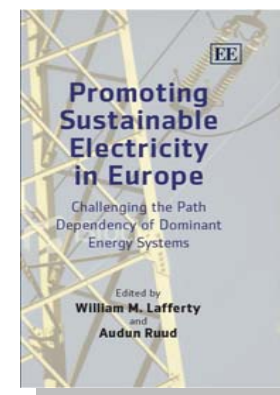
Må det være slik?

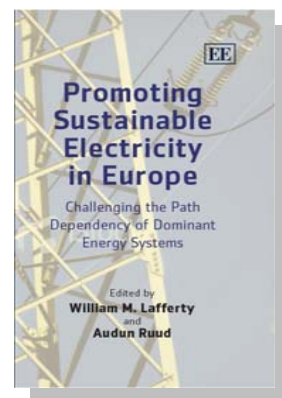
Hva kjennetegner norsk energipolitikk:

- Norge var lenge avventende til å implementere RES-E Direktivet (av 2001). Endelig vedtak i EØS komitéen først 8/7 2005.
- Oppsiktsvekkende lavt måltall for Norge: 90% - som knapt er høyere enn hva som noensinne er registrert som fornybar andel av totalt elektrisitetsforbruk!
- Vi utsetter samtidig EUs direktiv om energimerking av bygg
- Vi stanset arbeidet med å iverksette et norsk-svensk sertifikatsmarked. Det ble for dyrt for norske forbrukere..
- Og forhandlinger rundt Norges tilpasning til EUs nye RES-Direktiv er utsatt?
- **Hvorfor denne avventende holdning fra et land som har sterke energipolitiske tradisjoner og klare komparative energimessige produktive fortrinn?**

PROMOTING SUSTAINABLE ELECTRICITY IN EUROPE: CHALLENGING THE PATH-DEPENDENCE OF DOMINANT ENERGY SYSTEMS

Den analytiske ramme for SUSTEN prosjektet som ble publisert i 2008:

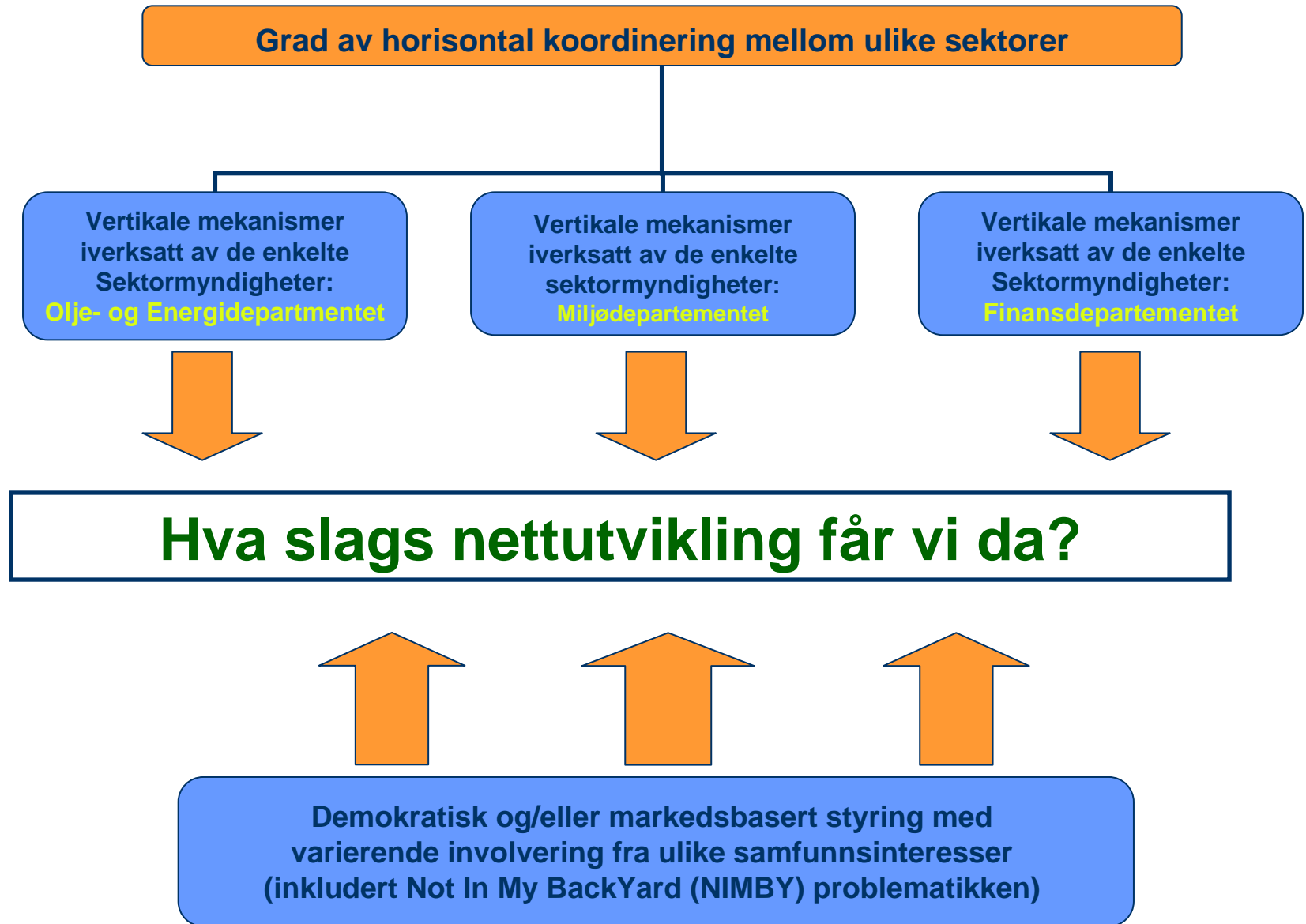

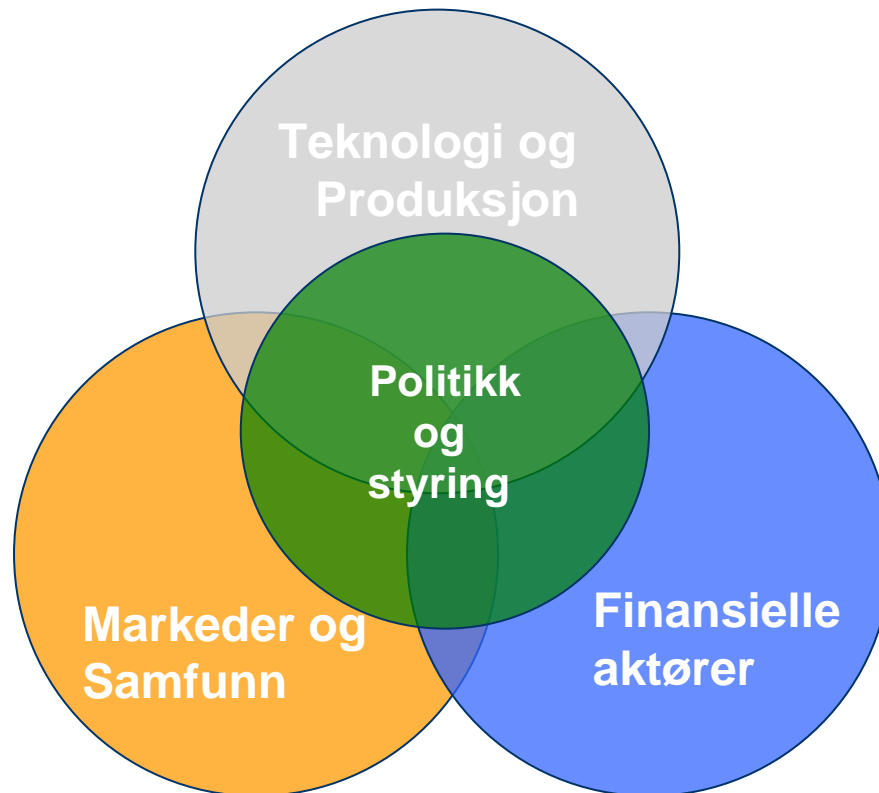
■ Norske lærdommer fra bokprosjektet:

- Tradisjonelt liten næringspolitisk interesse i Norge for å fremme fornybar elektrisitetsproduksjon (RES-E)
- Norge har ressursene både finansielt og fysisk, men mangler politisk vilje i form av tilstrekkelig virkemidler til å fremme RES-E!
- Vi har ikke noen helhetlig planstruktur.
- Konkret iverksetting er ikke koordinert
- Stor vannkraftproduksjon er nærmest utdefinert som kilde til ny verdiskaping.
- Svært begrenset vindkraftutbygging.
- Fokuset snarere på CCS – nærmest for enhver pris!

Hvordan fungerer det energipolitiske system?

Hva påvirker det norske energisystemet?

Men hva er politikk?

”Politikk og miljøvern tilbyr mye i forhold til å forstå utviklingen av produksjonskapasitet, men hvorvidt de kan sies å være beslutningskriterier eller rammevilkår for kraftutbygging - *det er langt på vei en smakssak*”

Sitat (*med min kursivering*) er hentet fra EC Group sin rapport, juni 2007: **Investeringer i kraftproduksjon – kapasitetsutvikling 1975 – 2006**, (s. 25) skrevet i forbindelse med evaluering av Energiloven

Min påstand: Hvorvidt politikk og miljøvern er beslutningskriterier eller rammevilkår for kraftutbygging, **er langt mer** enn en smakssak!

➤ ***Politikk dreier seg om en maktkamp rundt håndhevelse av ulike autoriteter/kunnskaper og hvordan de fordeles/forenes!***

➤ ***Vi trenger en ny fornybar energipolitikk som både tar hensyn til forsyningssikkerhet, miljø/klima og næringsutvikling***

➤ ***MEN HVOR LIGGER SORIA MORIA?***

Styring er mer enn staten, men regjeringer og offentlig politikk står fortsatt sentralt!

I de siste tiår har myndighetene i økende grad fremmet målstyring og virksomhetsplanlegging. Det gis rammebevilgninger der politiske reguleringer ofte begrenses til resultatkontroll og revisjon!

Hvordan skal vi da kunne bygge landet?

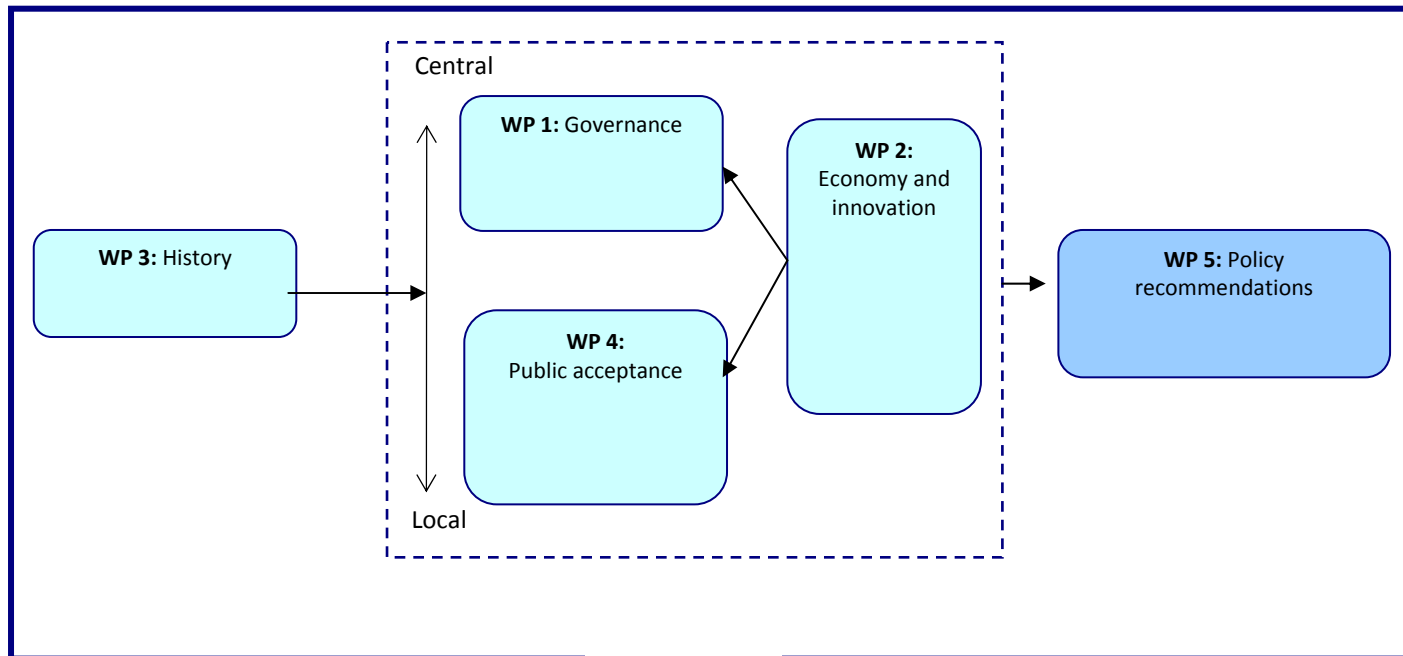
Offentlig politikk har på mange måter utviklet seg fra plan via marked til ingenting!

I hvilken grad er det da mulig å fremme de mål som EU sitt fornybardirektiv vil kreve av Norge?

Vi satser fortsatt tungt på CCS selv om det antakeligvis aldri vil bli samfunnsmessig effektivt. Samtidig satser vi ikke på nettvikling selv om det antakeligvis vil være svært så samfunnsmessig effektivt!

➤ Trenger mer helhetlig forståelse av hva som kan fremme en bærekraftig nettutvikling:

- **SusGrid prosjektet** (Sustainable Grid Development – addressing the need to integrate economic, social and environmental concerns:

- SusGrid ble sendt som en (KMB) søknad til Renergiprogrammet i Forskningsrådet 1. september med brukerstøtte fra Statnett, Statkraft, Hafslund, BKK, Agder, NTE, Troms kraft, Energi Norge og NVE!

- Energipolitikk må kobles mye sterkere til verdiskapning.
- Nettutvikling må betraktes som en bærebjelke i Norges nye miljøvennlige næringspolitikk!
 - Statkraft styres av NHD. Kanskje Statnett også burde underlegges dette departementet?

- **Noen må stake ut den langsiktige fornybare kursen som gir stabile styringssignaler for ulike interessenter – slik olje og gass sektoren har opplevd i svært mange år!**

- Innfører vi avskrivningsregler for nettutvikling på linje med hva har man innen olje og gass, vil hele finansieringsdebatten kunne endre karakter.
 - Ser derfor fram til morgendagens sesjon 8: "Hvordan regulere fremtidens nettselskaper"

- Nå må vi bygge landet videre med fornybare ressurser.
 - *Hva slags ny, netto verdiskapning vil Hardangerbrua skape?*
 - *Er det en god "bro" mot Soria Moria?*

 - **Soria Moria finner vi bedre gjennom styrket og konsistent nettpolitisk styring!**
 - *Fint om frivillige kan melde seg til å delta i SusGrid!*